



# UNIVERZITA KARLOVA

## STANOVISKO OMBUDSMANKY UK

### K PODNĚTU 18/2024

Podavatel: Bývalý studující<sup>1</sup> jedné z fakult UK.

Den přijetí podnětu: 1. 3. 2024

Předmět podnětu:

Bývalému studujícímu (dále jen BS) bylo na konci 4. ročníku z důvodu nesplnění studijních povinností ukončeno studium. S odvoláním na svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav studující žádal o prominutí nesplnění těchto povinností. Jeho žádosti nebylo vyhověno. BS se domnívá, že s ním bylo na podkladě jeho zdravotního stavu zacházeno rozdílně a žádá ombudsmanku o její odborné posouzení.

Kontaktované osoby:

Podnět byl řešen v součinnosti s BS, pracovníky studijního oddělení dotčené fakulty UK, proděkanem pro studium této fakulty, a vedoucím příslušné katedry.

Prověřované materiály a další důkazní prostředky:

Zmíněným studujícím byly ombudsmance předány doklady o jeho zdravotním stavu, odvolání proti rozhodnutí děkana o ukončení studia, zpráva veřejného ochránce práv o šetření ve věci vysokoškolského studia jiného studenta se zdravotním postižením z r. 2017, komunikace matky BS s tehdejším vedoucím katedry, odborný posudek studujícího se speciálními potřebami a komunikace s proděkanem pro studium ohledně odvolání studujícího.

---

<sup>1</sup> Z důvodů ochrany soukromí a zajištění anonymity jsou všechny osoby (s výjimkou rektorky UK) uvedené v tomto dokumentu popisovány použitím mužského rodu. Toto rozhodnutí neodráží skutečný gender dotčených osob.

## Popis podnětu:

BS byl **studentem studijního programu** na dotčené fakultě UK. Jednalo se již o páté započaté a nedokončené studium na této fakultě. BS byl studentem se speciálními vzdělávacími potřebami v kategorii F. V roce 2017 prošel **odborným posouzením potřeb**, které měly být v průběhu studia zohledňovány. To spočívalo především v navýšení časové dotace na plnění studijních úkolů a povinností o 100 %, zajištění méně stresujících podmínek studia a poskytnutí individuálních konzultací.

Studium výše uvedeného programu bylo BS **na konci 4. ročníku ukončeno pro nesplnění požadavku vyplývajícího ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu, které spočívá v nesplnění požadovaného počtu kreditů pro zápis do dalšího úseku studia.** Ve skutečnosti BS chybělo 8 kreditů z volitelných předmětů. Nemožnost tyto kredity splnit zdůvodnil BS svým špatným, proměnlivým, zdravotním stavem. Současně se domníval, že byl uveden v omyl, když mu na konci 3. ročníku studia bylo Studijním informačním systémem (dále jen SIS) sděleno, že má studijní povinnosti splněny. Proto také 11. 9. 2023 vykonal státní zkoušku ze státnicového okruhu svého studijního programu. Hned po této zkoušce žádal o postup do dalšího ročníku, protože plánoval zkoušku z dalšího studijního okruhu a obhajobu bakalářské práce na leden 2024. Při žádosti o postup do dalšího ročníku ho SIS notifikoval o nesplněných studijních povinnostech, zmíněných 8 chybějících kreditech za volitelné předměty.

Studujícímu bylo **studium děkanem dotčené fakulty UK ukončeno** dne 23. 9. 2023. Proti němu se studující v řádném termínu odvolal. Ve svém odvolání uvedl, že koncem června roku 2022 se jeho zdravotní stav významně zhoršil, proto si v průběhu akademického roku 2022/2023 nekontroloval, zda mu nechybí nějaké kredity a žádné nové předměty si nezapsal. Před létem 2023 se jeho zdravotní stav začal zlepšovat, a proto se v září rozhodl přistoupit k části státní závěrečné zkoušky. Až poté mu SIS ukázal, že mu k postupu do dalšího ročníku chybí 8 kreditů. Svou **chybu, že si neohlídal potřebný počet kreditů, uznává**, přesto vyjadřuje svůj zájem studium dokončit. Nicméně vytyká univerzitě, že v jeho případě **nepřijala taková opatření, která by odpovídala jeho zdravotnímu stavu.** K odvolání přiložil také zprávu od svého lékaře, který potvrzuje, že jeho schopnost studovat v akademickém roce 2022/2023 byla významně oslabena.

**Děkan jeho odvolání nevyhověl** a v souladu se správním řádem předal odvolání proti napadenému rozhodnutí rektorce. Ta odvolání studujícího zamítla a své rozhodnutí podložila popisem skutkového stavu věci, přičemž má za to, že studující v souladu s článkem 5 odst. 12 Studijního a zkušebního řádu UK (konkretizovaný ve vnitřním předpisu fakulty) **nesplnil požadavky stanovené tímto řádem pro zápis do dalšího úseku studia, tedy nezískal v předchozích úsecích studia 180 kreditů**, nemohl postoupit do dalšího úseku studia, a studium mu tak muselo být ukončeno.

Rektorka se dále ve svém rozhodnutí vyjadřuje k námitkám, které byly studujícím v jeho odvolání vzneseny. Zejména jde o přesvědčení studujícího, že byl **uveden v omyl při kontrole splnění studijních povinností na konci 3. ročníku studia.** K tomu uvádí, že SIS poskytl správnou informaci, neboť BS dosáhl 172 kreditů, což byl dostačující počet pro postup do 4. ročníku studia. Nicméně pro zápis do dalšího ročníku studia již nedostačující. Ve 4. ročníku si BS žádné předměty **nezapsal z důvodu zhoršeného zdravotního stavu a sám tuto chybu uznal.**

Rektorka, podobně jako děkan, má rovněž za to, že BS měl v průběhu uplynulých studií na fakultě **opakovanou příležitost si osvojit pravidla studia a vyvarovat se tak chybám, které povedou k předčasnému ukončení studia.** Rektorka se také vyjádřila k výtce ze strany BS, že fakulta nepřijala v průběhu jeho studia přiměřená opatření reagující na speciální vzdělávací potřeby, tedy že s ním mělo být rozdílně zacházeno. Zde rektorka vychází z dikce Opatření rektora č. 23/2017, které v čl. 2 odst. 2d stanoví následující: *Opatření, jejichž cílem je dosáhnout přístupnosti akademického života, nesmějí snižovat studijní nároky. Každý student musí proto pro dosažení požadované kvalifikace prokázat srovnatelné vstupní, průběžné a výstupní výsledky.* Navíc z žádných předložených dokumentů nevyplývá, že by v případě studia BS nebyla zohledňována doporučení stanovená v odborném posudku speciálních vzdělávacích potřeb (viz výše).

### **Podpora při studiu poskytovaná studujícímu ze strany fakulty**

Z konzultací s pracovníky a pracovníci fakult vyplývá, že studujícímu poskytovali v průběhu všech jeho studií **náležitou podporu v souladu s Opatřením rektora č. 23/2017.** Navíc se lze domnívat, že dostupnost této pomoci mohla být posílena menší velikostí fakulty a předpokládanou blízkostí ve vztazích mezi pracovníky a studujícími.

V inkriminovaný akademický rok 2022/23, kdy si BS nezapsal jediný předmět, ani sám **o tuto podporu nepožádal a s fakultou nekomunikoval,** byť jak uvádí, jeho zdravotní stav se před létem 2023 zlepšil. Na proděkana pro studium se obrátil až 21. 9. 2023 a na poradnu pro studenty se speciálními potřebami až 22. 9. 2023, tedy až po termínu splnění studijních povinností.

Z dokumentace je rovněž evidentní, že BS zanechal i svá ostatní předchozí studia ze stejného důvodu jako to, které je předmětem této stížnosti. BS ovšem namítá, že svá studia **ukončoval na doporučení studijního oddělení fakulty.** To je pravdivá informace, nicméně ta byla studujícímu poskytnuta proto, že u **všech zanechaných studií nesplnil požadavky na postup do dalšího ročníku.** Zanechání studia ze strany studujícího vede ke **zkrácení administrativních lhůt,** které nastávají po ukončení studia ze strany fakulty. Tato doporučení byla tedy jednoznačně ve prospěch studujícího.

### **Stanovisko:**

Na základě předložených dokumentů a informací od pracovníků a pracovníci této fakulty UK a zástupců dotčeného studijního programu, včetně výše uvedeného popisu studijní situace **neshledávám v žádném ohledu přístup fakulty vůči BS jako diskriminační na podkladě jeho zdravotního stavu.**

Neexistuje **žádná věrohodná evidence nebo podezření, že studium BS bylo ukončeno neférovým způsobem.** Naopak je zřejmé, že u BS bylo vyžadováno splnění stejných studijních nároků, jako je tomu u studentů bez speciálních vzdělávacích potřeb, jelikož, jak je uvedeno výše, Opatření rektora č. 23/2017 stanoví, že *každý student musí pro dosažení požadované kvalifikace prokázat srovnatelné vstupní, průběžné a výstupní výsledky.* Proto tedy fakulta nemohla postupovat jiným způsobem, než po studujícím vyžadovat splnění 180 kreditů na konci 3., resp. 4. ročníku studia a **nelze tuto podmínku jakkoli vykládat jako nedůvodně přísnou.**

Rovněž je nutné poznamenat, že studující se speciálními vzdělávacími potřebami musí mít **pro účely zdárného průběhu studia osvojeny alespoň minimální studijní kompetence** (Opatření rektora č. 23/2017). Mezi ně patří organizování činností vedoucích k plnění studijních povinností a přispívajících zdárnému průběhu studia. Lze se důvodně domnívat, že předešlá studia i studium aktuálně ukončené prostor pro osvojení si těchto způsobilostí studujícímu poskytla. Pokud se tak nestalo, nemůže to být fakulta a její pracovníci, kteří budou úsilí studujícího v tomto směru nahrazovat.

#### Doporučení:

Na základě výše uvedeného hodnocení doporučuje ombudsmanka UK za účelem řešení podnětu stranám **zvážit přijetí níže uvedených opatření.**

##### A. Dotčené fakultě UK

- nadále pokračovat v poskytování profesionálně vedené podpory studujícím se speciálními vzdělávacími potřebami na rovnoprávném základě s ostatními studujícími,
- poskytovat studujícím se speciálními vzdělávacími potřebami kvalitní a dostupný informačně poradenský servis,
- podněcovat studující v bezodkladném řešení jejich studijních záležitostí.

##### B. Bývalému studujícímu

- v případě přetrvávajícího zájmu o studium studijního programu podat přihlášku ke studiu,
- usilovat o řešení studijních záležitostí bezodkladně, tedy ideálně bezprostředně poté, co vzniknou a s důvěrou se tak obracet na pracovníky fakulty.

Zpracovala: PhDr. Kateřina Šámalová, Ph.D., ombudsmanka UK

V Praze 11. 4. 2024